UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Aetas

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

2.*Mach*.4.38.& 9.*v*.28. Iaſon. 5.9.10. Homo regius, *Matth*.18.*v*.34. Nicodemus, *Ioan*. 7.51. Tribunus profanus, *Act*.21.38.

¶ EXEMPLVM PROFANVM.

Neque quidem exemplum aliud prætereundum, ex quo æquitatis etiam idem hoc animal ſeruantiſſimum eſſe fatemur. Quidam menſuræ, quo magiſtro impendebatur, & lapillos, & puluerem immiſcebat, quo de pondere aliquid fraudaret: animaduertit Elephas apud illum carnes elixari, accedensque cinerem è foco in ollam paria facturus iniecit. *Pierius Val.lib*.2.*p*.16. *F*.

Vide Jus, Juſtitia, Lex.

Ærarium.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ÆRARIUM ab ære appellatum. *Varro de lingua Latina, libro* 4. Gr. ὀπισθόδομος, ταμεῖον, ab Hebræo *Taman*, id eſt, abſcondere, recondere. Inde *Natmon*, theſaurus ſiue ærarium publicum aut priuatum. Vide Etymologicum Trilingue, Lugduni excuſum Anno 1607. pag. 831. 832. vbi multa de ærario ſeu theſauro obſeruatu digna occurrunt. Chaldæis *Thimion*, id eſt, theſaurus, ærarium. Syri vocant ærarium, *Beth gazza*, domum diuitiarum, ſeu theſauri. Vide Theſaurus. De Gazophylacio, Euangeliſtæ, Marc. 12. 41.43. Luc. 21.1. & Ioan. 8.20. Ærarium multiplex, Politicum, Eccleſiaſticum, Oeconomicum, priuatum.

Antiquiſſimi nondum auro argentoque inuento, ære vtebantur. Nam prius ærea pecunia in vſu hominum fuit: poſt argentea: deinde aurea ſubſecuta: ſed ab ea qua cepit nomen, retinuit. Vnde & ærarium dictum, quia prius æs tantum in vſu fuit, & ipſum ſolum recondebatur, auro argentoq; nondum ſignato, ex quorum metallis quamuis poſtea facta fuiſſet pecunia: nomen tamen ærarij permanſit ab eo metallo, vnde initium ſumpſit. *Iſidor.lib*.16.*cap*.17. *ad Origenem*.

Ærarium populi erat, Fiſcus principis, donec omnia in fiſcum ſuum tranſtulit. *Alciat. de verb ſign*.

¶ APOPHTHEGMATA.

Traianus Imperator fiſcum, lienem vocare ſolebat, quod eo creſcente reliqui artus omnes tabeſcerent. *Langus in Nicephori annotationibus*.

Conſtans Imperator dicere ſolebat, opes publicas melius à priuatis pluribus haberi, quàm intra vnum principis clauſtrum reſeruari. *Eutrop*.

Vide tit. de Ciuitate & Republica.

Aetas.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ÆTAS, Græcè ἡλικία, ας, ἡ, dicitur, quaſi æuitas, vel potius ab αἰὼν deducitur ætas, ab αἰὼν enim æuum, æuitas, & per Syncopen ætas. Ætates ab antiquis variè diſtinguebantur. Seruius Tullius rex Romanorum eos pueros appellauit, qui eſſent infra decimum ſeptimum annum. Indeque ad quadrageſimum ſextum iuniores dixit, quos bello idoneos elegit: ſupra verò ſextum & quadrageſimum annum ſeniores nominauit. Varro autem diuiſit ætatem in infantiam, adoleſcentiam, iuuentam, & ſenectam. Quarum ſingulæ trifariam diuiduntur, vt prima pars viridis, ſecunda adulta, vltima præceps dicatur. Virgilius:

Iam ſenior, ſed cruda Deo, viridiſq; ſenectus.

Hebræi; ætas, *heth*, id eſt, tempus, opportunitas temporis, à verbo *hattah*, tempeſtiuus fuit, in tempore fuit. Hinc ἔτος annus. Et *Dor*, ætas durabilis, & Seculum, à verbo Dor, perdurauit. Hinc δηρὸν, δαρὸν, diu; & δηρός, diutinus: Latinum item duro, perduro, quod ætatis curſu quodam perficitur.

¶ DIVISIO.

Ætatum Diuiſio ſecundum Varronem & Galenum atque Hippocratem.

Doctiſſimus Varro quinque ætatis gradus æquabiliter putat eſſe diuiſos, ac vnumquemque, præter extremum, in annos 15. Propterea ſectio prima annum quintumdecimum attingens, pueros habet: ex puritatis ratione ita nuncupatos. Secunda ad triceſimum porrecta, adoleſcentes: ab incrementi ratione nomen adeptos. Iuuenes ſectionem faciunt tertiam, ad annos quinque & quadraginta, quibus inde appellatio facta, quod in bellicis vſibus Reipub. adiumento forent. Et inde huiuſmodi ex catalogo eſſe dicuntur, ſicut vltra catalogum, qui iam militiæ habentur inepti. Ad annorum decada ſextam, ſeniores perueniunt. Reliquum vitæ tempus ſectionem habet quintam, in qua qui agunt, iam vocantur ſenes. Ex hac Varroniana ætatum diſtributione commoueor ſcitè admodum, & congruenter vitæ tempora fabulis comparari. Nam & Cic ce, inbuit, authoritatis præmijs ſplendidè vſi fuerint, ij ſi fabulam ætatis peregiſſe, nec tanquam inexercitati extremo actu corruiſſe. In fabulis vero actus ſeruari q arbitror eſſe quem fugiat, quam nec perſona quinqu tra exire poteſt. In quo attentè animaduertendum, v ſcena vacua ob omnibus ſit perſonis, vt in ea chorus, v diri poſſit: id enim cum viderimus, ibi actum eſſe fini agnoſcere. Hippocrates (ſicuti libro de die natali pr nus) ſeptem ætatis conſtituiſſe gradus deprehenditur quidem anno ſeptimo terminaſſe: ſecundum, quatuo tium, duodeuiceſimo: quartum, triceſimoquinto: q dequadrageſimo: ſextum, ſexageſimo primo: ſeptim coronidem protendit.

Galen. in libr. cui titul. ὅροι ἰατρικοὶ, ætates ſtatuit omninò qua tuor: ex quibus primam facit τῶν νέων, id eſt, iuuenum: ſec τῶν ἀκμαζόντων, id eſt, vigentium: tertiam τῶν μέσων, id eſt, medio rum: poſtremam τῶν γερόντων, id eſt, ſenum. *Galenus de definitionibus medicis*.

Iuuenes poſtmodum eſſe ait, temperatura calidos humidosque veri præcipuè aſſimiles, in vigore conſtitutos, calere ſimul, areſ que ætatis modo. Medios pronunciat eſſe frigidos, ac ſiccos, pe de ac autumnus eſt. Sunt verò humecti cum frigiditate, ſe τῷ χειμῶνι παραπλήσιοι. Effloreſcit in iuuenibus ſanguis, in vige tibus ξανθὴ χολὴ, in medijs μέλαινα, in ſenibus φλέγμα. Et hæc a ris intimi ratione omnia. *Idem*.

¶ POETICÆ SENTENTIÆ.

Odyſſeæ β.

Ἐγὼ δ᾽ ἔτι νήπιος ἦα.
Νῦν δ᾽ ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός. Id eſt,
Eram adhuc puer.
Aſt vbi iam ſum grandior, & reddit me aliorum ratio
doctum,
Ipſeq; grandeſcit mi animus.

Virg. 1. Georg.

Ante Iouem nulli ſubigebant arua coloni,
Nec ſignare quidem, aut partiri limite campum
Fas erat: in medium quærebant: ipſaq; tellus
Omnia liberius nullo poſcente ferebat.

Ouid. 1. Metamorph.

Aurea prima ſata eſt ætas, quæ vindice nullo
Sponte ſua ſine lege fidem, rectumq; colebat,
Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ.
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Non galeæ, non enſis erat ſine militis vſu
Mollia ſecuræ peragebant otia gentes.
Ipſa quoque immunis, raſtroq; intacta, nec vllo
Saucia vomeribus, per ſe dabat omnia tellus.

Ouid. 1. Faſt.

Nondum iuſtitiam facinus mortale fugarat:
Vltima de ſuperis illa reliquit humum.
Proq; metu populum ſine vi, pudor ipſe regebat:
Nullus erat iuſtis reddere iura labor.

Virgil. 8. Æneid.

Primus ab æthero venit Saturnus Olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.
Is genus indocile ac diſperſum montibus altis
Compoſuit, legesq; dedit, Latiumq; vocari
Maluit, his quoniam latuiſſet tutus in oris,
Aureaq; vt perhibent, illo ſub rege fuere
Secula: ſic placida populos in pace regebat:
Deterior donec paulatim ac decolor ætas,
Et belli rabies & amor ſucceſſit habendi.

Plaut. in Aſin.

Nam in hominum ætate multa veniunt huiuſmodi:
Capiunt voluptates, mox rurſum miſerias:
Iræ interueniunt, redeunt rurſum in gratiam.

Horat. Satyr. 6.

Quid craſtina volueret ætas.
Scire nefas homini.
Viue memor quam ſis æui breuis.

Idem Epiſt. 8.

Inter cuncta leges, & percunctabere doctos,
Qua ratione queas traducere leniter æuum.

Ex 6. Metam. Ouid. Fab. 1.

Non omnia grandior ætas,
Quæ fugiamus, habet: ſeris venit vſus ab annis.

Terent. in Adelph.

Ad omnia ætate magis alia rectius ſapimus ô Demea.

Ouid. Ex Metam. lib. 15. Fab. 16.

Etenim mihi multa vetuſtas
Scire dedit.

Ex

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ex Trinummo Plauti.

Sapientia ætas condimentum eſt, ſapiens ætati cibus eſt.
Non ætate, verum ingenio adipiſcitur ſapientia.

Ex Hippolyto Senecæ Tragœdia 4.

Aetas fuere, mobili curſu fugit.
... vitæ dies,
... prohibe.

Ibidem.

Propria deſcribit Deus
Officia, & æuum per ſuos ducit gradus.
Lætitia iuuenem, frons decet triſtis ſenem.

Ouid. lib. 3. de Arte.

Vtendum eſt ætate, cito pede labitur ætas,
Nec bona tam ſequitur, quam bona prima fuit.

Horat. lib. 2. Carminum, Ode 11.

Quid bellicoſus Cantaber, & Scythes
Hirpine Quincti cogitet, Hadria
Diuiſus obiecto, remittas
Quærere, nec trepides in vſum.
Poſcentis æui pauca fugit retro
Læuis iuuentus, & decor, & arida
Pellente laſciuos amores
Canitie, facilemq; ſomnum.

Menæchmis Plauti.

Conſitus ſum ſenectute, onuſtum gero
Corpus, vires relinquere, Vt ætas mala eſt merx? male eſt
ergo.
Nam res plurimas peßimas, cum aduenit, adfert, quas ſi
autumem
Omnes, nimis longus ſermo eſt.

Idem in Bacchidibus.

Haud ætati optabile feciſti, cum iſthanc nactus eſt impu-
dentiam.

Ouid. 6. Faſt.

Tempora labuntur, tacitisq; ſeneſcimus annis.
Et fugiunt fræno non remorante dies.

Corn. Gal.

Diuerſos diuerſa iuuant, non omnibus annis:
Omnia conueniunt, res prius apta nocet.
Exultat leuitate puer, grauitate ſenectus:
Inter vtrumq; manens ſtat iuuenile decus.
Hunc tacitum, triſtemq; decet: ſit clarior ille
Lætitia, & linguæ garrulitate ſuæ.
Cuncta trahit ſecum, vertitq; volubilis ætas,
Nec patitur certa currere quemq; via.

Auſon. in Rom.

Collige virgo roſas, dum flos nouus, & noua pubes,
Et memor eſto æuum ſic properare tuum.

Lucretius lib. 5.
Infantiam deſcribit his verſ.

Tum porro puer (Vt ſæuis proiectus ab vndis
Nauita) nudus humi iacet, infans indigus omni
Vitali auxilio, cum primum in luminis oras
Nixibus ex aluo matris natura profundit:
Vagituq; locum lugubri complet, Vt æquum eſt,
Cui tantum in vita reſtet tranſire malorum.

Ouid. 15. Metamorph.

Editus in lucem iacuit ſine viribus infans,
Mox quadrupes, rituq; tulit ſua membra ferarum.
Paulatimq; tremens, & nondum poplite firmo.
Conſtitit, adiutusq; aliquo conamine neruis.

Ouid. 15. Metamorph.

Quid non in ſpecie ſecedere quatuor annum
Aſpicis, ætatis peragentem imitamina noſtræ?

Pueritia.

Nam tener & lactens, puerique ſimillimus æuo,
Vere nouo eſt, tunc herba nitens, & roboris expers
Turget, & inſolida eſt, & ſpe delectat agreſtes.
Omnia tunc florent, florumq; coloribus almus.
Ludit ager, neq; adhuc virtus in frondibus vlla eſt.

Iuuentus.

Tranſit in æſtatem poſt ver, robuſtior annus,
Fitq; valens Iuuenis: neq; enim robuſtior ætas.
Vlla, nec vberior, nec quæ magis ardeat, vlla eſt.

Virilis ætas.

Excipit autumnus poſito feruore Iuuentæ
Maturus, mitisq;, inter Iuuenemq; ſenemq;
Temperie medius, ſparſus quoq; tempora canis.

Senectus.

Inde ſenilis hyems tremulo venit horrida paſſu,
Aut ſpoliata ſuos, aut quos habet alba capillos.

Ouid. 2. Metam.

Verq; nouum ſtabat cinctum florente corona.
Stabat nuda æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.
Stabat & autumnus calcatis ſordidus vuis,
Et glacialis hyems canos hirſuta capillos.

Terent. in Adelph.

Nunquam ita quisquam bene ſubducta ratione ad vitam
fuit,
Quin res, ætas, vſus ſemper aliquid adportet noui:
Aliquid moneat, vt illa, quæ te ſcire credas, neſcias:
Et quæ tibi putaris prima, in experiundo repudies.

Iuuenalis Satyr. 9.

Vtile conſilium modo, ſed commune dediſti.
Nunc mihi quid ſuades, poſt damnum temporis, & ſpes
Deceptas? feſtinat enim decurrere velox
Floſculus anguſtæ miſeræq; breuißima vitæ
Portio: dum bibimus, dum ſerta, vnguenta, puellas
Poſcimus, obrepit non intellecta ſenectus.

Horat. lib. 1. Ode 11.

Spatio breui
Spem longam reſeces: dum loquimur, fugerit inuida
Aetas.

Iuuenalis Satyra 6.

Omne aliud crimen mox ferrea protulit ætas.

Tibullus Eleg. 3. lib. 2.

Ferrea non Venerem, ſed prædam ſæcula laudant:
Præda tamen multis eſt adoperta malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis:
Hinc cruor, hinc cædes mors propiorq; venit.
Præda vago iußit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubiis roſtra dedit ratibus.

Iuuenalis Satyra 13.

Non ætas agitur, peioraq; ſecula ferri
Temporibus, quorum ſceleri non inuenit ipſa
Nomen, & a nullo poſuit natura metallo.

Horat. Oda 6. lib. 3.

Aetas parentum peior auis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitioſiorem.

Iuuenalis Satyra 2.

Dedit hanc contagio labem,
Et dabit in plures: ſicut grex totus in agro
Vnius ſcabie cadit, & porrigine porci.

Seneca in Thyeſte.

In nos ætas vltima venit.
O nos dura ſorte creatos!

Vide Iuuentus, Pueritia, Senectus.

¶ PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Virtutis quam ætatis curſus celerior.

Ætas vt ſuperior, ſic & poſterior eſſe ſolet. *Cic. Phil. 5.*

Studia quæ ſunt in adoleſcentia tanquam in herbis, ſignificant, quæ virtutis maturitas, & quantæ fruges induſtriæ ſint futuræ. *Cic. pro Cæl.*

Romanorum Rex eos pueros appellauit, qui eſſent infra decimum ſeptimum annum: indeque ad ſextum & quadrageſimum, iuniores dixit, quos bello idoneos elegit: ſupra vero quadrageſimum ſextum annum, ſeniores dixit. *Seruius Tullius.*

Quis vllam vllius boni ſpem habebit in eo, cuius primum tempus ætatis palam fuerit ad omnes libidines diuulgatum? *Cicero ad Sen. poſt reditum.*

Non cani, non rugæ repente authoritatem afferre poſſunt, ſed honeſte acta ſuperior ætas fructus authoritatis præbet extremos. *Cato Maior.*

De Aetate florida, Dialogus 1. Gaudium, & Ratio.
Franciſcus Petrarcha.

GAV.

Aetas florida eſt, multum ſupereſt vitæ. Ra. En prima mortalium vana ſpes quæ multa hominum millia & fefellit & fallet. Gau. Florida eſt ætas. Ra. Inane gaudium & breue; flos iſte, dum loquimur, areſcit. Gau. Aetas integra eſt. Ra. Quis integram vocet cui multum deeſt, & quantulum ſit, quod reſtat, incertum eſt. Gau. Atqui lex eſt certa viuendi. Ra. Quis hanc legem tulit, aut quod iſtud legitimum tempus eſt vitæ? Iniquiſſima vero lex quæ non omnibus vna eſt. Immo tam varia vt nihil incertius in hominum vita, quam ipſius vitæ modus ſit. Gau. Eſt tamen & modus aliquis, & vitæ meta, quam ſapientes ſtatuerunt viri. Ra. Metam vitæ ſtatuere, non qui accipit, ſed qui dat illam, Deus poteſt. Intelligo autem ſeptuageſimum, aut ſi natura potentior eſt, octuageſimum cogitatis annum, atque ibi metam figitis, quo prouectos maneat labor & dolor, niſi forte longius ſpem promouit is qui ait, Numerus dierum hominum, vt multum centum anni, quo, quam rari veniant, videmus: ſed vt ſit omnium, quod paucorum eſt, quantulum tamen nunc etiam id eſt? Gau. Multum ſane. Eſt enim iuuenum vita ſerior, & à ſenectute remotior & à morte. Ra. Falleris. Et ſi nil tutum homini, illa tamen periculoſior vitæ pars quam ſecuritas nimia reddit incautam. Nil eſt alteri vicinius, quam mors vitæ. Cum diſtantiſſimæ videantur,

contiguæ ſunt. Semper illa præterlabitur. Semper hæc inſtat. Quocunque fugeritis, præſto eſt, & ceruicibus imminet. Gau. Iuuenta nunc ſaltem præſens eſt & ſenectus abſens. Ra. Nil mobilibus iuuenta, nihil inſidioſius ſenectute. Illa non ſtat, mulcendoque fugiens abit, iſta per tenebras, atque ſilentium pedetentim ſubiens improuidos ferit, & dum longinqua fingitur, in foribus eſt. Gau. Aetas in aſcenſu eſt. Ra. Inſidioſiſſimæ rei fidis. Aſcenſus iſte deſcenſus eſt. Vita breuis, tempus inſtabile furtim nullo pedum ſtrepitu inter ſomnum & iocos effluit, & O! Si hæc temporum celeritas, vitæque brevitas, vt in fine, ſic in principio nota eſſet, nunc intrantibus infinitum quiddam, exeuntibus nihil, & quot ſæcula videbantur, vix totidem ſunt momenta. Sic tum demum fraus noſcitur, dum vitari nequit, vnde eſt, quod ſæpe fruſtra huic conſulitur ætati, incredula ſimul & inexperta eſt, & contemptrix alieni conſilii, inops ſui. Itaque iuueniles errores licet innumerabiles & immenſos, his ipſis tamen occultos, & incognitos, quorum ſunt, nil melius quam ſenectus detegit, & diſſimulantium conniuentiumque luminibus ingerit, nec prius quod eſſe debuiſtis, aduertitis, quam quod eſſe voluiſtis, effecti eſtis, fierique iam aliud non poteſtis: Quod ſi quis in tempore, aut per ſemetipſum intelligere poſſet, aut docenti credere, ille mihi vnus ex millibus præclarus, ac felix ſurgeret adoleſcens, nec tam multis anfractibus ageret vitam, cuius vnica tuta, & recta per virtutem via eſt. Gau. Ætas indecerpta eſt. Ra. Quomodo indecerpta eſt, quæ ex quo eſſe cœperit, aſſiduè carpitur, & quæ minutiſſimis portiunculis dum datur, eripitur? Siquidem motu perpetuo cœlum rotat, momenta horas, horæ diem rapiunt. Is alium diem trudit, isque alium, & nunquam quies. Sic menſes prætereunt, ſic anni, ſic & ætas currit, & properat. Et vt Cicero ait, volat. Quodque ait Maro. *Celeres neque commouet alas.* Ita ceu naui iter agentibus, nec ſentientibus, qui vehuntur, ſæpe nec cogitantibus finis adeſt. Gau. Aetas incipiens, ab extremo procul abeſt. Ra. Intra breuis viæ ſpacium nihil eſt procul. Gau. At nulla pars à fine diſtantior quam principium. Ra. Nulla quidem, ſed tunc recte diceretur, quando omnes æquis ſpaciis viuerent. Nunc pluribus viis, & ſæpius prima ætas in mortem incidit, quo fit, vt plerunque vicinior ſit extremo, qui remotior videbatur. Gau. Certe florentiſſima eſt Aetas. Ra. Etſi ad hoc pauci animum aduertant, tamen ex quo loqui cœpimus mutatio aliqualis inceſſit, & modo per ſingulos ſyllabarum tractus, vitæ aliquid excidit, aliquid de caduco ætatis flore ſubtrahitur. Quid autem (quæſo) plus habet hic mollis, & nitidus adoleſcens, quam ille durus & ſquamoſus ſenex, præter hunc, quem loquimur, ætatis breuem ſcilicet & caducum, immo aſſidue cadentem florem? Vbi quid tam dulce, tam iucundum non inuenio, cum ſciat dicto citius ſe futurum quod ille nunc eſt, vel ſi neſcit, inſaniat. Niſi forte è duobus alias capitali ſimul ſupplicio addictis, ille fœlicior eſt habendus, qui nouiſſime iuſſus eſt dare colla ſecuribus, qui mihi quodammodo, ipſa dilatione, miſerior videatur: quanquam non eſt par horum conditio, & illorum: huic enim interuenire aliquid poteſt, vnde collegæ ſupplicium euadat, & viuat. Iuuenem ſenio eripere ſola mors poteſt. Ad ſummam, paruo temporis in ſpacio non ſtat magna felicitas, & ingentibus animis breue nihil optabile eſt. Expergiſcimini conſopiti: tempus eſt, caligantesque oculos aperite. Aſſueſcite iam tandem æterna cogitare, & amare, & optare, ſimul autem peritura contemnere. Condiſcite ab his ſponte diſcedere quæ nobiſcum diu eſſe non poſſunt, & animo illa relinquere antequam relinquamur. Gau. Aetas eſt ſtabilis virensque. Ra. Mentiuntur, qui neſcio quam ætatem ſtabilem dicunt. Nil volubilius tempore, tempus vero eſt vehiculum ætatum omnium & hoc ſtabile fingitis? O vanitas! nihil eſt ſtabile, nunc maxime raperis.

¶ Similitvdines.

Chryſoſtomi. ſicut corpus vſquequo febribus detinetur, & ſubſequentibus ægritudinibus, etſi ſit validum, tamen affligitur: cum autem liberatum fuerit ab obſeſſione morborum, recreat propriam virtutem: Sic etiam anima in iuuentute febribus laborat, & amor gloriæ opprimit eam, & deliciarum, & venerearum rerum, & aliarum multarum imaginationum. Cum autem ſenectus aduenerit, omnes has paſſiones effugiat, alias per ſatietatem, alias per philoſophiam conſtrictas: has quippe ſuas corpore relegat ſenectus, nec ſi velit anima illis vti, permittit, ſed ſicut hoſtes diuerſos recludens, velut in loco à turbis libero collocat, & multam ei operatur tranquillitatem, & timorem inducit ampliorem. *Homilia ſeptima, in Epiſtola ad Hebræos.*

Philonis Iudæi. ſicuti non eadem diſcunt viri quæ pueri, ſed ſuæ cuique ætati diſciplinæ conueniunt: Sic interdum natura fert vt animæ pueriles maneant etiam in ſenilibus corporibus, & contra perfectæ inueniantur in florentibus adhuc & pubeſcentibus. *Lib. de Profugis. fol.* 304.

Synæſii Cirenæi. quemadmodum viarum diuortia primum quidem paruo interuallo diſtant, quod deinceps quo proceditur longius magis magisque augeſcit, vt deſinentia illa longiſſimo ſpacio opponantur: Ita cum adoleſcentia animaduertere licet fieri ſimiliter, vt parua diuerſitas multum diſcriminet ætate prouectos. *De prouidentia, lib. 1. fol.* 50.

Auguſtini. noſtra ætas cum rempublica[illegible] accepiſſet egregiam, ſed euaneſcentem vetuſtat[illegible] coloribus iisdem, quibus fuerat, renouare n[illegible] quidem curauit; vt formam ſaltem eius, & ex[illegible] heamenta ſeruaret. *De ciuitate Dei libro prim[illegible] primo.*

Sicut in oculo cæci in nocte vitium cæcitatis eſt, ſed non apparet, nec diſcernitur inter videntem & cæcum, niſi luce veniente. Sic [illegible] puero vitium eſſe non apparet, donec ætatis prouectioris temp[illegible] occurrat. *De verbis Apoſtoli.*

Plutarchi. vt non qui multum cecinit, aut rhetoricatus eſt, aut gubernauit, laudatur, ſed qui ſcite: Sic non qui diu vixit, ſed qui bene. *In Moralibus.*

Senecæ. ſicut amplæ & regiæ opes, vbi ad malum dominum peruenerunt, momento diſſipantur: at quamuis modicæ ſi bono cuſtodi traditæ ſunt, vſu creſcunt. Ita ætas noſtra bene diſponenti multum patet. *De breuitate vitæ ad Paulinum capite primo.*

Quemadmodum ex amphora primum quod eſt ſinceriſſimum effluit, grauiſſimum quodque turbidumque ſubſidit: Sic in ætate noſtra, quod eſt optimum, primum eſt. *lib. 2. epiſt.* 109.

Illa herba quæ in ſegetem frugemque ventura eſt, aliam conſtitutionem habet tenera & vix eminens ſulco, aliam cum conualuit, & molli quidem culmo, ſed qui ferat onus ſuum conſtitit: aliam cum flaueſcit, & ad aream ſpectat: & ſpica eius [illegible]ruit: in quam conſtitutionem quum venit, eam tuetur, in [illegible] componitur. Alia ætas eſt infantis, pueri, adoleſcentis, ſenis. *lib. [illegible] epiſtola* 122.

Quemadmodum nauigantibus terræque vrbesque recedunt: Sic rapidiſſimi temporis curſu primum pueritiam abſcondimus, deinde adoleſcentiam, deinde ſenectutis optimos annos.

Plinij. vti ciconias nemo aduenire ſentit, ſed aduenisse: nemo diſcedere, ſed diſceſſiſſe quod noctu clanculum faciunt vtrumque: Ita iuuentutem nemo intelligit diſcedere, ſed diſceſſiſſe: & ſenectutem non ſentimus aduenire, ſed aduenisse. *Lib.* 10. *c.* 23. *Hiſtoria Naturalis.*

Roterodami. vt à currente flumine tantùm habes, quantùm hauris: Ita ex animis ſemper euntibus nihil accipis, niſi quod in res duraturas collocaris. *In Simil.*

Sicuti vina & poma ſubacerba, vetuſtate miteſcunt, dulceſcuntquè: Sic ætatis inſolentia longo rerum vſu mitigatur. *In ſimilibus.*

Vt Apiana vina, & alia quædam initiò dulcia, auſteritatem accipiunt ab annis: Ita quidam ætate fiunt inhumaniores. *In Similibus.*

Sicut Aminæa vina ſenio fiunt meliora: Ita quidam in iuuenta ſolutiores aut aſperiores, ætate & vſu rerum fiunt mitiores. *In Similibus.*

¶ Scriptores.

Aetatum gradus ſeptem ex Hippocrate *Pollux enumerat lib.* 2. Vide præterea. *Alciat. in l. puer. appell. ff. de verb. ſign.* Proclus in Alcibiade, *cap.* 36. Septem ætates conſtituit ſeptem planetis congruas. De ætate nuptiis accommoda, *Cælius Rhodig. lib.* 28. *capit.* 20. Quæ firma ætas, *idem lib.* 27. *cap.* 20. Quàm eruditè Pythagoras hominum ætatem in quatuor partes diuiſit: atque inibi de Seruio Tullio: qui Romanorum ciuium tres ætates notauerit, et Tuberone & Gellio. *Petrus Crinitus libro 5. capite* 9. Aetates humanas Planetarum conſequi rationem. *Cælius libro* 19. *capite* 22. De octo hominum generationibus, *Leonicenus lib. 3. cap.* 32. Aetatum humanæ vitæ diſtributio. *Cælius Rhodig. lib. 19. cap.* 21. Philoſophorum placita, & Auicennæ de ætatibus, *Idem libro* 19. *capite* 22. De ætatum finibus, pueritiæ, iuuentæ, ſenectæ, ex Tuberonis hiſtoria ſumptum, *Gellius libro* 10. *cap.* 28. Fabulam ætatis peragere, ex Cicerone quid ſit. *Cælius Rhodig. lib. 19. cap.* 21. Vocabula plura quibus ætates à Græcis diſtinguuntur. *Idem Cæl. lib. 19. ca.* 22. De ætatum moribus vide Ariſtot. in Rhetoricis. De his ipſis Dialogum dedit Nicol. Leonicen. Thomæus, quem inſcripſit *Phœbum. Dial. Vol.* 7.

Æternitas.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

ÆTernitas Græce αἰωνία, ας, ἡ, & αἰώνιος, ȣ, ὁ, æternus, eſt interminabilis vitæ ſimul tota & perfecta poſſeſſio, *ſecundum Boetium lib. 5. de conſol.* Diciturque quaſi æuiternitas: & ſempiternus, quaſi ſemper æternus. Differunt autem æternum & perpetuum, quod æternum ſit id, quod ſine principio eſt, & ſine fine, vt Deus: perpetuum autem quod habuit principium, ſed finem non eſt habiturum, vt anima.

A ver-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN